

เอกสารประกอบการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2

สาระที่ 2: การวัดและเรขาคณิต **มาตรฐาน ค 2.1:** เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด และนำไปใช้ **ตัวชี้วัด (ค 2.1 ป.2/1):** แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่มีหน่วยเดียวและเป็นหน่วยเดียวกัน

🕒 เรื่อง: โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลา (หน่วยเดียวกัน)

สวัสดีจ้าเด็กๆ! วันนี้เราจะมาเรียนเรื่อง "เวลา" กัน เด็กๆ รู้ไหมว่าในแต่ละวันตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอน เราทำกิจกรรมต่างๆ มากมาย ซึ่งแต่ละกิจกรรมก็จะใช้เวลาที่แตกต่างกันออกไป

ตัวอย่างเช่น การแปรงฟันอาจจะใช้เวลาเป็น "นาที" การนั่งเรียนหนังสือหรือการนอนหลับพักผ่อนใช้เวลาเป็น "ชั่วโมง" หรือการไปจัดค่ายพักแรม ท่องเที่ยวต่างจังหวัด อาจจะใช้เวลาเป็น "วัน" จ้า!

วันนี้เราจะมาฝึกสวมบทบาทเป็นนักสืบตัวจิ๋ว เพื่อแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลา กัน โดยเวลาที่เราจะพูดถึงในบทเรียนนี้จะมีหน่วยเป็นหน่วยเดียวกันเท่านั้น ไม่ต้องตกใจไปนะ!

ขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหา (คาถาคนเก่ง 4 ข้อ)

ก่อนจะไปเริ่มทำโจทย์ เรามาท่องคาถาวิเศษ 4 ขั้นตอนที่จะช่วยให้เราหาคำตอบได้ทุกข้อกันก่อน:

1.

โจทย์ถามอะไร? (ส่วนใหญ่มักจะซ่อนอยู่ท้ายประโยค เพื่อให้เรารู้เป้าหมายว่าต้องหาอะไร)

2.

3.

โจทย์บอกอะไรเรามาบ้าง? (คือตัวเลขและข้อมูลที่ให้มา เด็กๆ อาจจะใช้ดินสอขีดเส้นใต้สิ่งเหล่านี้ไว้จะได้ไม่ลืมนำมาใช้นะ!)

4.

5.

จะใช้วิธีอะไรหาคำตอบ? (บวก หรือ ลบ) ขั้นตอนนี้สำคัญมาก! ให้เราสังเกต "คำใบ้" ในโจทย์ให้ดี

6.

7.

ลงมือคิดเลขและตอบคำถาม! (เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ แล้วบวกหรือลบเลขอย่างรอบคอบ)

8.

ตัวอย่างที่ 1: การบวก (นำเวลามาต่อกัน หรือรวมกัน)

โจทย์: โบว์ตั้งใจเรียนมาก ใช้เวลาทำการบ้าน 2 ชั่วโมง และเมื่อทำการบ้านเสร็จก็ใช้เวลาอ่านหนังสือนิทานต่ออีก 1 ชั่วโมง โบว์ใช้เวลาไปกับทั้งสองกิจกรรมนี้ทั้งหมดกี่ชั่วโมง?

•

โจทย์ถาม: โบว์ใช้เวลาทั้งหมดกี่ชั่วโมง?

•

•

โจทย์บอก: ทำการบ้าน 2 ชั่วโมง และ อ่านหนังสือ 1 ชั่วโมง

•

•

วิธีคิด: สังเกตเห็นคำใบ้ไหมเอ่ย? มีคำว่า "ทั้งหมด" แปลว่าเราต้องนำเวลาของทั้งสองกิจกรรมมากองรวมกัน เหมือนเราเอาบล็อกเวลา 2 ชั่วโมง มาวางต่อกับบล็อกเวลา 1 ชั่วโมง มันก็จะยาวขึ้น! ดังนั้นเราต้องเอามา **บวก (+)** กันนั่นเอง

•

•

ประโยคสัญลักษณ์: $2 + 1 = \square$

•

•

ตอบ: โบว์ใช้เวลาทั้งหมด ๓ ชั่วโมง

•

ตัวอย่างที่ 2: การลบ (การเปรียบเทียบ หาความต่าง)

โจทย์: ในช่วงปิดเทอม ต้นกล้าไปเที่ยวทะเลกับครอบครัว 5 วัน ส่วนแก้วตาไปเที่ยวทะเลกับคุณยาย 3 วัน ต้นกล้าไปเที่ยวทะเลนานกว่าแก้วตากี่วัน?

•

โจทย์ถาม: ต้นกล้าไปเที่ยวทะเลนานกว่าแก้วตากี่วัน?

-
-

โจทย์บอก: ต้นกล้าไปเที่ยว 5 วัน และ แก้วตาไปเที่ยว 3 วัน

-
-

วิธีคิด: ข้อนี้มีคำว่า "นานกว่า" เป็นคำใบ้! เมื่อไหร่ที่เราเจอคำว่า *นานกว่า, น้อยกว่า, หรือ ต่างกันเท่าไร* นั้นหมายถึงการ "เปรียบเทียบ" เพื่อหาความต่าง ให้เรานึกถึงการเอาบล็อกเวลามาวางขนานคู่กัน แล้วดูว่าส่วนที่เกินยื่นออกมามีเท่าไร ซึ่งต้องใช้การ **ลบ (-)** เสมอจะคะ (จำไว้ว่า เอาตัวเลขที่มากกว่าตั้ง ลบด้วยตัวเลขที่น้อยกว่า)

-
-

ประโยคสัญลักษณ์: $5 - 3 = \square$

-
-

ตอบ: ต้นกล้าไปเที่ยวทะเลนานกว่าแก้วตา **๒** วัน

-

ตัวอย่างที่ 3: การบวกเวลาในหน่วย "นาที"

โจทย์: คุณแม่ใช้เวลาล้างจาน 15 นาที และใช้เวลาถูพื้นห้องครัวต่ออีก 20 นาที คุณแม่ใช้เวลาทำความสะอาดครัวรวมเป็นกี่นาที?

-

โจทย์ถาม: คุณแม่ใช้เวลาทำความสะอาดครัวรวมเป็นกี่นาที?

-
-

โจทย์บอก: ล้างจาน 15 นาที และ ถูพื้น 20 นาที

-
-

วิธีคิด: คำไปคือคำว่า "รวมเป็น" ซึ่งหมายถึงการนำเวลาทั้งสองช่วงมารวมกันให้เป็นเวลาที่ยาวขึ้น จึงต้องใช้การ บวก (+)

-
-

ประโยคสัญลักษณ์: $\$15 + 20 = \square\$$

-
-

ตอบ: คุณแม่ใช้เวลาทั้งหมด ๓๕ นาที

-

๔ แบบฝึกหัด : คนเก่งลองทำดู!

คำชี้แจง: เตรียมดินสอให้พร้อม! ให้นักเรียนขีดเส้นใต้สิ่งที่โจทย์บอก เขียนประโยคสัญลักษณ์ และหาคำตอบให้ถูกต้อง

ข้อที่ 1: ขุนใช้เวลาซ่อมตะปูตบอล 3 ชั่วโมง และไปว่ายน้ำต่ออีก 2 ชั่วโมง ขุนใช้เวลาออกกำลังกายทั้งหมดกี่ชั่วโมง?

-

ประโยคสัญลักษณ์: .....

-
-

ตอบ: ขุนใช้เวลาออกกำลังกายทั้งหมด ..... ชั่วโมง

-

ข้อที่ 2: คุณพ่อใช้เวลาทาสีรั้วบ้าน 7 วัน คุณลุงใช้เวลาทาสีรั้วบ้าน 4 วัน คุณพ่อใช้เวลาทาสีรั้วบ้านนานกว่าคุณลุงกี่วัน?

-

ประโยคสัญลักษณ์: .....

-
-

ตอบ: คุณพ่อใช้เวลาทาสีรั้วบ้านนานกว่าคุณลุง ..... วัน

•

ข้อที่ 3: แม่ใช้เวลาทำกับข้าว 45 นาที และใช้เวลาทำขนมเค้ก 30 นาที แม่ใช้เวลาทำกับข้าวและทำขนมรวมกันกี่นาที?

•

ประโยคสัญลักษณ์: .....

•

•

ตอบ: แม่ใช้เวลาทั้งหมด ..... นาที

•

มุ่มคุณครู / ผู้ปกครอง

•

ข้อเสนอแนะในการอธิบาย: ในวัย ป.2 เด็กบางคนอาจจะยังสับสนระหว่างการบวกและการลบ การให้นักเรียนวาดรูป **บล็อกสี่เหลี่ยม** หรือที่เรียกว่า **"บาร์โมเดล" (Bar Model)** ซึ่งเป็นเทคนิคการนำรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามาวาดแทนปริมาณตัวเลข เพื่อเปลี่ยนสิ่งที่มองไม่เห็นอย่าง "เวลา" หรือ "จำนวนเลขที่เป็นนามธรรม" ให้กลายเป็นภาพที่เด็กๆ จับต้องและเปรียบเทียบขนาดได้ด้วยตาเปล่า จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ดีมากครับ

•

○

โจทย์บวก: ให้วาดแท่งสี่เหลี่ยม 2 แท่งมา **ต่อกัน** ให้ยาวขึ้น (แสดงถึงการนำมารวมกัน)

○

○

โจทย์ลบ (เปรียบเทียบ): ให้วาดแท่งสี่เหลี่ยม 2 แท่งมา **วางขนานกัน** (บน-ล่าง) โดยแท่งที่มีค่ามากกว่าจะยาวกว่า แล้วแรเงาส่วนที่ยาวเลยออกมา เพื่อให้เห็น "ความต่าง" อย่างเป็นรูปธรรม

○

•

ทำไมถึงยังไม่เปลี่ยนหน่วย?: ตัวชี้วัดนี้ตั้งใจเน้น "หน่วยเดียวและเป็นหน่วยเดียวกัน" จึงยังไม่ต้องการเปลี่ยนหน่วย (เช่น ไม่ต้องแปลง 60 นาที เป็น 1 ชั่วโมง หรือ 24 ชั่วโมง เป็น 1 วัน) ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะการตีความโจทย์ปัญหาภาษาไทย และเข้าใจ

ตระกะพื้นฐานการรวบกลับให้มั่นคงและเกิดความมั่นใจ ก่อนที่จะก้าวไปสู่ความท้าทายที่มีความซับซ้อนขึ้นในการแปลงหน่วยเวลาในชั้น
ป.3 ครับ

-